

Halutaan hyvä kasvattaja

Kun päätös koiranhankinnasta on tehty ja sopiva rotu löytynyt, alkaa kasvattajan etsiminen. Valistunut pennunostaja osaa jo kiertää pentutehtaat ja ottaa yhteyttä rotujärjestön pentuvälittäjään. Mutta miten löytää se oikea kasvattaja kymmenien kennelien joukosta?

HYVÄN KASVATTAJAN tunnistaa usein jo siitä, että hän esittää ostajaehdokkaalle liudan asiallisia kysymyksiä.

”Luotettava kasvattaja ei myy pentuja kenelle tahansa eikä tee koskaan myyntipäätöstä puhelinkeskustelun perusteella. Hän haluaa tavata ostajaehdokkaat itse ja nähdä, miten he käyttäytyvät aikuisten koirien ja pentujen kanssa”, sanoo **Katariina Mäki** Kokonaisvaltaisen koiranjalostuksen tuki HETI ry:stä.

Oikean kasvattajan valinnassa auttaa myös maalaisjärki: Hyvän kasvattajan koirat elävät siisteissä olosuhteissa ja näyttävät terveiltä ja iloisilta. Vastuullinen kasvattaja tekee sopimuksen koiran myynnistä kirjallisesti Kennelliiton viralliselle kaavakkeelle. Koiralapsistaan välittävä kasvattaja esittää usein ostajalle painokkaan toiveen, ettei koiraa myytäisi eteenpäin tai lopetettaisi hänen tietämättään. Hyvä kasvattaja haluaa kuulla pennun vaiheista myöhemminkin ja on valmis neuvomaan koirapulmissa.

Pennun ostaminen on hauska ja hartaudella odotettu tapahtuma. Pentulaatikon äärellä tulisi kuitenkin puhua myös ikävistä asioista. Myyjän täytyy kertoa esimerkiksi rodun perinnöllisistä sairauksista, ja hänen olisi osattava perustella, miksi päätti valita juuri nämä koirat pentueen isäksi ja äidiksi. Vanhemmaksi valikoinnin syyn ei pitäisi olla koiran komea ulkonäkö tai pelkkä näyttelymenestys.

”Täydellistä koiraa ei ole olemassa. Jokaisen yhdistelmän kohdalla on todennäköisesti jouduttu tekemään joi-takin kompromisseja. Hälytyskellojen pitäisikin soida, jos kasvattajan kertoman mukaan hänellä ei koskaan ole ollut vastoinkäymisiä ja kaikki hänen koiransa ovat aina olleet terveitä”, Mäki tiivistää.

REKISTERÖITY VAI EI?

Moni koirakuumeinen pohtii, pitäisikö koiran välttämättä olla rekisteröity, jos koiranäyttelyissä käyminen ei millään muotoa kiinnosta. Rekisteröimättömiä mutta myyjän puhdasrotuisiksi vannomia koiria on kaupan pilvin pimein, myös rotujärjestöihin kuuluvilla kasvattajilla. Niiden hinta on usein hiukan edullisempi kuin rekisteröidyllä koiralla.

”Jos koira on rotukoira, sen pitää olla rekisteröity”, Ka-

tariina Mäki vastaa yksiselitteisesti. Hän huomauttaa, että suurin osa rekisteröidyistä koirista on kotikoiria, vain pieni osa käy aktiivisesti näyttelyissä tai harrastaa.

”Rekisteröinti antaa ostajalle tietyn takuun esimerkiksi salakuljetusta, pentutehtailua tai terveystarkastusten laiminlyömistä vastaan.”

Rekisteröimättömyyden syy on usein ikävä sekä eläimen että pennunostajan kannalta.

”Voi olla, että pentueen vanhemmat eivät täytä rekisteröintiehtoja. Niille ei ole esimerkiksi tehty vaadittavia terveystutkimuksia perinnöllisten sairauksien poissulke-miseksi. Pentue on ehkä teetetty liian nopeasti edellisen pentueen jälkeen, eikä emä ole saanut tarvitsemaansa lepo-kautta pentueen aiheuttamasta kovasta fyysisestä rasituk-sesta”, sanoo Mäki.

Myyjän selityksiä kalliista rekisteröintimaksuista tai myöhemmin hankittavista rekisteripapereista ei saa uskoa. Jotkut kasvattajat eivät rekisteröi pentuja, joilla on rotu-määritelmästä poikkeava virhe, kuten väärä väri tai häntä-mutka.

”Tällaiset pennut voidaan kuitenkin rekisteröidä niin

Hyvä kasvattaja
esittää liudan kysymyksiä

sanottuun EJ-rekisteriin eli Ei jalostukseen -rekisteriin, joten jalostuskäyttöä haittaava vika ei ole hyväksyttävä syy rekisteröimättä jättämiselle”, Mäki huomauttaa.

VIRTUAALIMAAILMAN METKUT

Nykypäivänä pennunostaja päätyy todennäköisesti inter-netiin etsimään tietoa. Kennelliiton jalostustietokanta Koi-raNet on hyödyllinen työkalu. Tietokantaan on kirjattu kaikki Suomessa rekisteröidyt koirat sukutauluineen. Koi-ranetistä löytyvät kynnär-, lonkka- ja silmätarkastustulok-set sekä näyttely- ja koetulokset. Tietokannasta pennunos- >

Etsi tietoa!

KoiraNetin löydät osoitteesta jalostus.kennelliitto.fi. Rotujärjestöjen yhteystiedot ovat sivulla www.kennelliitto.fi/FI/linkit/rotukohtaiset/yhteystiedot.

Kerro rehdisti, mitä etsit!

Jotkut kasvattajat myyvät pentuja ensisijaisesti näyttelyharrastajille, toiset mieluiten kotikoiriksi. Palvelus- ja metsästyskoirapuolella kasvattajat ovat usein erikoistuneet joko näyttely- tai käyttökoiiriin. Kysy, mitä kasvattaja koirassa arvostaa ja minkälaisia tavoitteita hänellä on pentueen suhteen.

Luota omaan vaistoosi!

Älä osta pentua, jos tilat näyttävät epäsiisteitä, koiria on mielestäsi liian paljon, ne näyttävät huonokuntoisilta tai kasvattaja kohtelee eläimiään kovakouraisesti.

taja voi esimerkiksi tarkistaa, kuinka monta pentuetta kennel on rekisteröinyt, onko vanhemmille tehty tarvittavat terveystutkimukset tai minkä ikäisiä koiria kasvattaja on käyttänyt jalostukseen.

”KoiraNetistä voi tarkistaa myös pentueiden sukusiitosasteita, joiden pitäisi olla korkeintaan 6,25 prosenttia 4–5 sukupolvelle laskettuna. Jalostustietojärjestelmästä näkee myös kasvattit, jotka on tutkittu perinnöllisten sairauksien osalta. Joidenkin kasvattajien koirista on tutkittu lähes kaikki, mikä on ihailtavaa. Kannattaa kuitenkin muistaa, että koirat voidaan yleensä tutkia vasta 1–2-vuotiaina. Tätä nuoremmilta koirilta ei tuloksia voi vielä odottaa”, Katariina Mäki kertoo.

KoiraNet on lähes korvaamaton apu harrastajalle, muttei sekään ole täydellinen. Tietoja päivitetään välillä hitaamaisesti, ja koe-, näyttely- ja terveystuloksia on osattava tulkita oikein, jotta tiedosta olisi hyötyä. Tietokantaan ei myöskään kirjata kaikkia koirien sairauksia tai ongelmia. Jos jokin ihmetyttää, pennunostajan kannattaa kysyä asiasta suoraan kasvattajalta ja pyytää häneltä nähtäväksi virallista paperiversiota näyttelytuloksesta tai terveystarkastuksesta.

Rodun harrastajien keskustelufoorumit ovat myös tutustumisen arvoisia paikkoja. Harrastajien kanssa keskustellessa saa rodusta usein sellaistaakin tietoa, jota viralliset tilastot eivät paljasta. Toisaalta koiraharrastajat tietävät, että ilmapiiri foorumeilla voi olla kaikkea muuta kuin viihtyisiä: joissakin roduissa eri kasvattajien kuppikunnat käyvät keskenään jatkuvaa nokkapokkaa ja muita kritisoidaan armotta. Yksi hyvän kasvattajan tunnusmerkki onkin, ettei hän panettele toisia kasvattajia. Foorumeiden viestejä kannattaa ajoittain lukea mustamaalaussuodattimen lävitse ja kysyä asiasta mielipide kokeneemilta koiraharrastajilta.

”Internetistä löytyy paljon tietoa, mutta siihenkin tulee suhtautua kriittisesti. Nettiin voi kirjoittaa kuka tahansa”, Mäki

muistuttaa.

Monilla kasvattajilla on omat kotisivut, joilla he esittelevät kasvatustyötään, koiriaan ja kertovat pentueistaan. Kotisivuja upeine kuvineen ja rotutietopaketteineen kannattaa selata, mutta kasvattajaa ei pidä valita sen perusteella, kenellä on komein virtuaalikoti. Verkkosivuilla on helppo luvata monenlaista hyvää, vaikka käytännössä asiat olisivat toisin.

”Pennunostajan tulisi aina myös vierailta kasvattajan luona ja tutustua pentujen emään ja elinolosuhteisiin. Jos tämä ei sovi kasvattajalle, ei häneltä kannata koiraa ostaa”, sanoo Mäki. ■

Koiraväki tietotalkoisiin

Pentukuumeisen kannattaa tutustua HETI ry:n äskettäin julkaisemaan Koiranhankintaoppaaseen. 40-sivuisessa oppaassa annetaan vinkkejä oikean rodun valintaan, kerrotaan koirien perinnöllisistä sairauksista ja koirajärjestöjen toiminnasta sekä opastetaan kasvattajan valinnassa. Ensikertaa koirakaupoilla olevalle oppaasta varmasti on hyötyä, mutta myös vanhan konkarin kannattaa tutustua opukseen. Koiranhankintaopas nostaa esiin koiranjalostuksen ongelmia ja kannustaa ihmisiä ottamaan selvää asioista sekä osallistumaan tietotalkoisiin. Tekijöiden mukaan jokainen koiranomistaja voi kantaa kortensa kekoon taistelussa koirien perinnöllisiä sairauksia vastaan ilmoittamalla oman koiransa terveydentilasta rotujärjestölle.

Koiranhankintaopasta voi tilata edullisesti HETI ry:ltä tai sen voi ladata pdf-muodossa osoitteesta www.koiranjalostus.fi